

Klassieke Feëverhale

Matilda

Sendag Lank Gelede

Matilda is die wêreld se bekendste boekwurm, nie te danke aan haar aaklige ouers nie. Haar pa dink sy is 'n klein roof. Haar ma speel die hele middag bingo. En haar skoolhoof, Juffrou Trunchbull? Sy is die ergste van almal.

Teen die tyd dat sy drie was, het Matilda haarself geleer lees deur koerante en tydskrifte wat om die huis gelê het, te bestudeer. Op die ouderdom van vier kon sy vinnig en goed lees en sy het natuurlik na boeke begin smag.

Die enigste boek in die hele verligte huishouding was iets genaamd Maklik Kook, wat aan haar ma behoort het, en toe sy dit van kant tot kant gelees het en al die resepte uit haar kop geleer het, het sy besluit sy wil iets meer interessant hê.

'Pappa,' het sy gesê, 'dink pappa, pappa kan vir my 'n boek koop?'

“n Boek?” het hy gesê. 'Waarvoor wil jy 'n verbrande boek hê?'

‘Om te lees, Pappa.’

‘Wat is fout met die televisie, om hemels naam? Ons het 'n lieflike televisie met 'n 12-duim skerm en nou kom vra jy vir 'n boek! Jy word te veel bederf, my meisiekind!’

Byna elke weksdag middag was Matilda alleen in die huis gelos. Haar broer (vyf jaar ouer as sy) het skool gegaan. Haar pa het gaan werk en haar ma het gaan bingo speel in 'n dorp agt kilometer verder. Mev. Wormwood was verslaaf aan bingo en het dit vyf middae per week gespeel.

Die middag toe haar pa geweier het om vir haar 'n boek te koop, het Matilda alleen vertrek om na die openbare biblioteek in die dorp te stap.

Toe sy by die biblioteek aangekom het, het sy haarself aan die bibliotekaresse, mev Phelps, voorgestel. Sy het gevra of sy 'n rukkie mag sit en 'n boek lees. Mev Phelps, effens verstom oor die aankoms van so 'n klein dogtertjie wat nie deur 'n ouer vergesel is nie, het nietemin vir haar gesê sy is baie welkom.

‘Waar is die kinderboeke asseblief?’ het Matilda gevra.

‘Hulle is daar op die onderste rakke,’ het mev Phelps vir haar gesê. ‘Wil jy hê ek moet jou help om 'n mooi een met baie prente in te vind?’

‘Nee, dankie,’ het Matilda gesê. ‘Ek is seker ek kan regkom.’

Van toe af, het Matilda elke middag, sodra haar ma vir bingo vertrek het, na die biblioteek getrippel. Die stap het slegs tien minute geneem en dit het haar twee heerlike ure toegelaat om rustig alleen in 'n knus hoekie te sit en die een boek na die ander verslind.

Toe sy enkele en elke kinderboek in die plek gelees het, het sy begin rondswaai op soek na iets anders.

Mev Phelps, wat haar die afgelope paar weke met fassinatie dop gehou het, het nou van haar lessenaar op gestaan en na haar toe gegaan.

‘Kan ek jou help, Matilda?’ het sy gevra.

‘Ek wonder wat om volgende te lees,’ het Matilda gesê. ‘Ek het al die kinderboeke klaar geles.’

‘Jy bedoel jy het na die prente gekyk?’

‘Ja, maar ek het die boeke ook geles.’

Mev Phelps het van haar groot hoogte af na Matilda gekyk en Matilda het reguit na haar gekyk.

‘Ek het gedink sommige is baie swak,’ het Matilda gesê, 'maar ander was lieflik. Ek het die meeste van Die Geheime Tuin gehou. Dit was vol misterie. Die misterie van die kamer agter die toe deur en die misterie van die tuin agter die groot muur.’

Mev Phelps was verstom. ‘Presies hoe oud is jy, Matilda?’
het sy gevra.

‘Vier jaar en drie maande,’ het Matilda gesê.

Mev Phelps was meer verstom as ooit, maar sy het die sin
gehad om dit nie te wys nie. ‘Watter soort boek sal jy graag
volgende wil lees?’ het sy gevra.

Matilda het gesê: ‘Ek sal 'n baie goeie een wil hê wat
grootmense lees. 'n Bekende een. Ek ken geen name nie.’

Mev Phelps het deur die rakke gekyk en haar tyd geneem. Sy het nie mooi geweet wat om uit te bring nie. Hoe, het sy haarself gevra, hoe kies 'n mens 'n bekende grootmens boek vir 'n vierjarige meisie?

Haar eerste gedagte was om 'n jong tiener se romanse te kies van die soort wat vir vyftienjarige skoolmeisies geskryf word, maar om een of ander rede het sy gevind dat sy instinktief verby daardie spesifieke rak gestap het.

‘Probeer dit,’ het sy uiteindelik gesê. 'Dit is baie bekend en baie goed. As dit vir jou te lank is, laat weet my net en ek sal iets korter en 'n bietjie makliker vind.'

“Great Expectations”, het Matilda gelees, ‘deur Charles Dickens. Ek wil dit graag probeer.’

Ek moet mal wees, het mev Phelp vir haarself gesê, maar vir Matilda het sy gesê: 'Natuurlik mag jy dit probeer.'

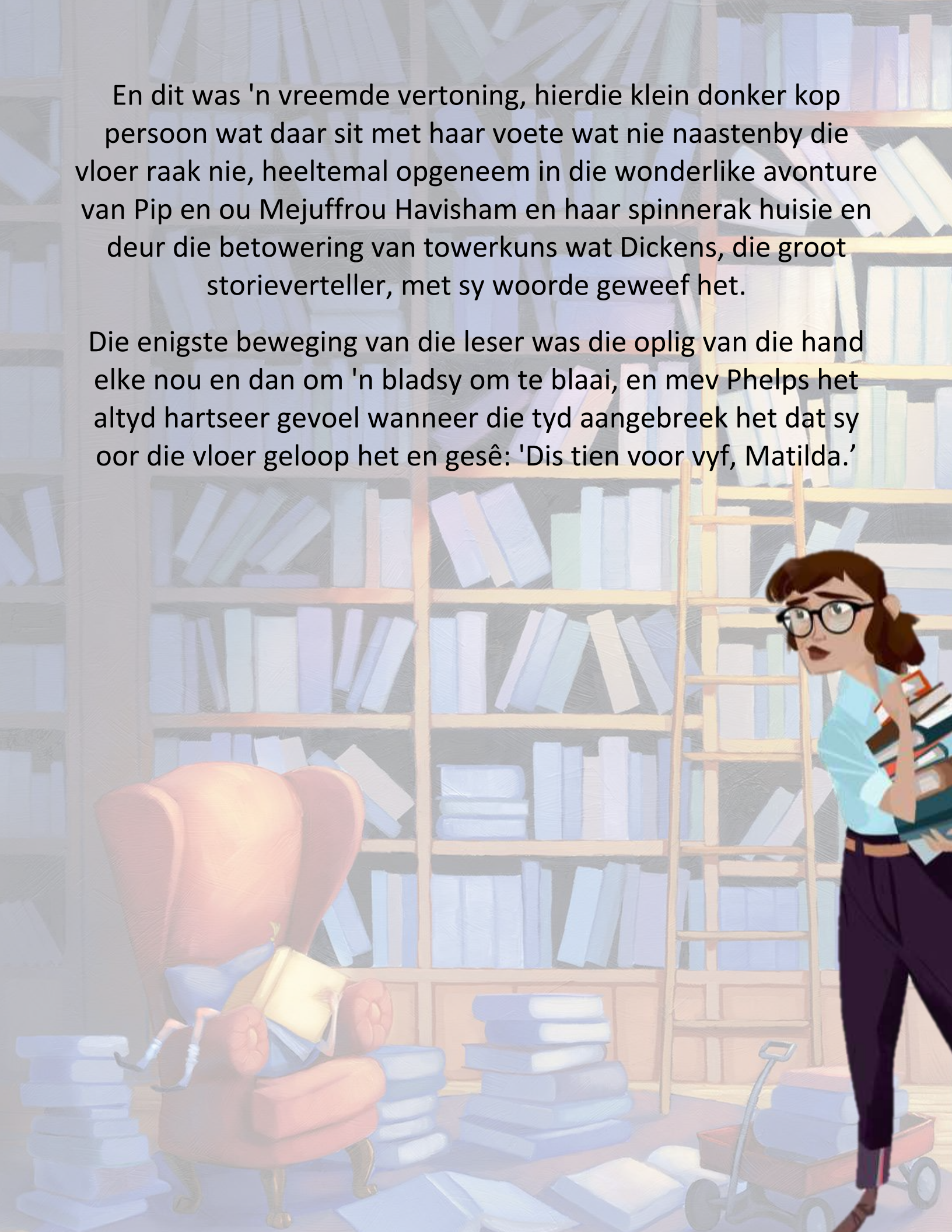

Oor die volgende paar middae kon mev Phelps skaars haar oë weg neem van die klein dogtertjie wat uur na uur in die groot leunstoel aan die verste punt van die kamer gesit het met die boek op haar skoot. Dit was nodig om dit op haar skoot te laat rus, want dit was te swaar vir haar om vas te hou, wat beteken het dat sy vorentoe geleun moes sit om te lees. Wanneer sy moeg geword het, het sy terug gelê, met haar bene wat oor die armleuning gehang het.

En dit was 'n vreemde vertoning, hierdie klein donker kop persoon wat daar sit met haar voete wat nie naastenby die vloer raak nie, heeltemal opgeneem in die wonderlike avonture van Pip en ou Mejuffrou Havisham en haar spinnerak huisie en deur die betowering van towerkuns wat Dickens, die groot storieverteller, met sy woorde geweef het.

Die enigste beweging van die leser was die ophig van die hand elke nou en dan om 'n bladsy om te blaai, en mev Phelps het altyd hartseer gevoel wanneer die tyd aangebreek het dat sy oor die vloer geloop het en gesê: 'Dis tien voor vyf, Matilda.'

Gedurende die eerste week van Matilda se besoeke het mev Phelp's vir haar gesê: 'Laai jou ma jou elke dag hier af en vat jou dan huis toe?'

'My ma gaan elke middag Aylesbury toe om bingo te speel,' het Matilda gesê. 'Sy weet nie ek kom hierheen nie.'

'Maar dit is sekerlik nie reg nie,' het mev Phelp's gesê. 'Ek dink jy beter haar vra.'

'Ek wil liever nie,' het Matilda gesê. 'Sy moedig nie lees aan nie. My pa doen ook nie.'

'Maar wat verwag hulle moet jy elke middag in 'n leë huis doen?'

'Net rondloop en televisie kyk.'

'Ek sien.'

"Sy gee nie regtig om wat ek doen nie," het Matilda effens hartseer gesê.

Mev Phelps was bekommerd oor die kind se veiligheid op die stap deur die redelik besige dorpie se Hoë straat en die kruising van die pad, maar sy het besluit om nie in te meng nie.

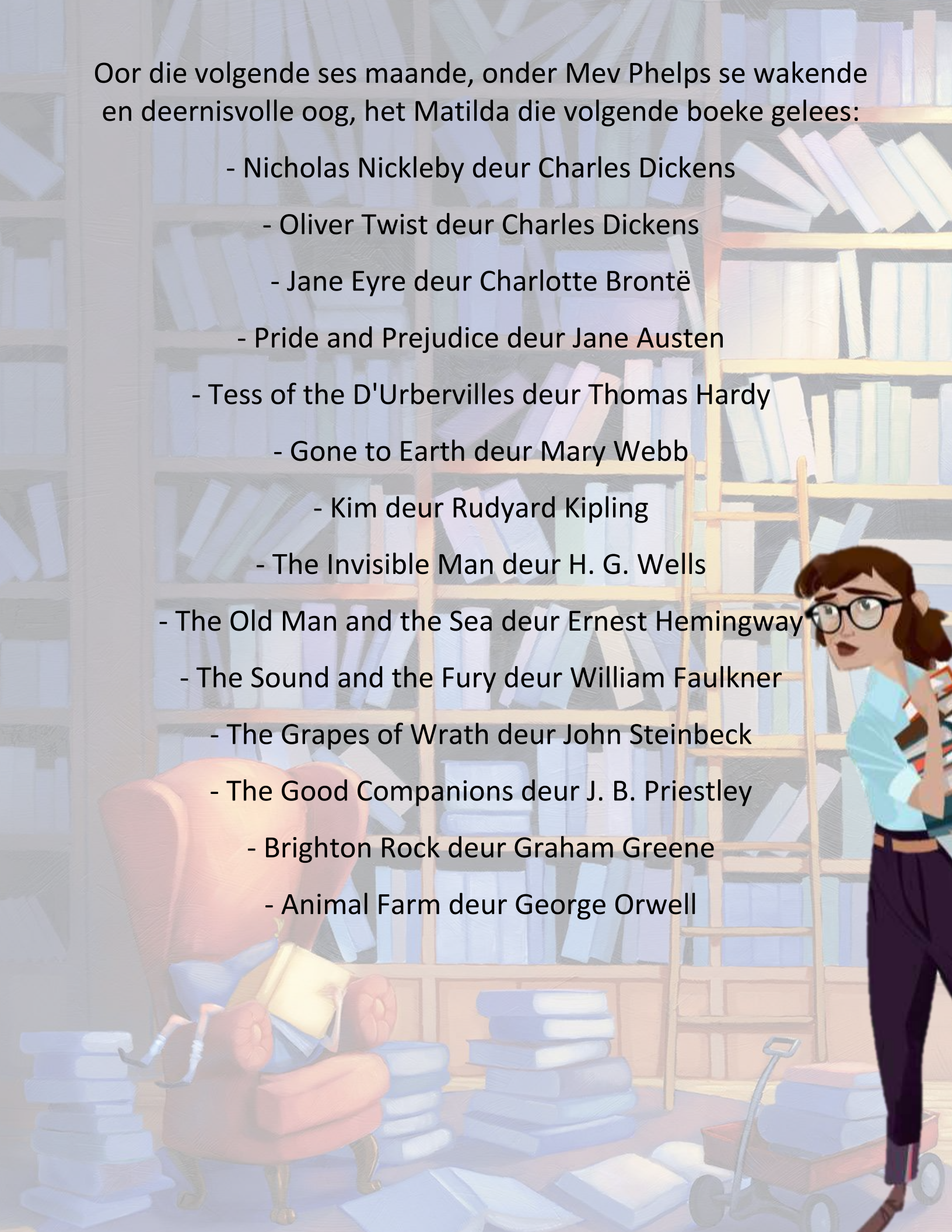
Binne 'n week het Matilda Great Expectations voltooi, wat in daardie uitgawe vierhonderd-en-elf bladsye bevat het. "Ek was mal daaroor," het sy vir mev Phelps gesê. 'Het meneer Dickens enige ander boeke geskryf?'

"'n Groot aantal," het die verstomde mev Phelps gesê. 'Sal ek vir jou 'n ander boek kies?'

Oor die volgende ses maande, onder Mev Phelps se wakende en deernisvolle oog, het Matilda die volgende boeke ge lees:

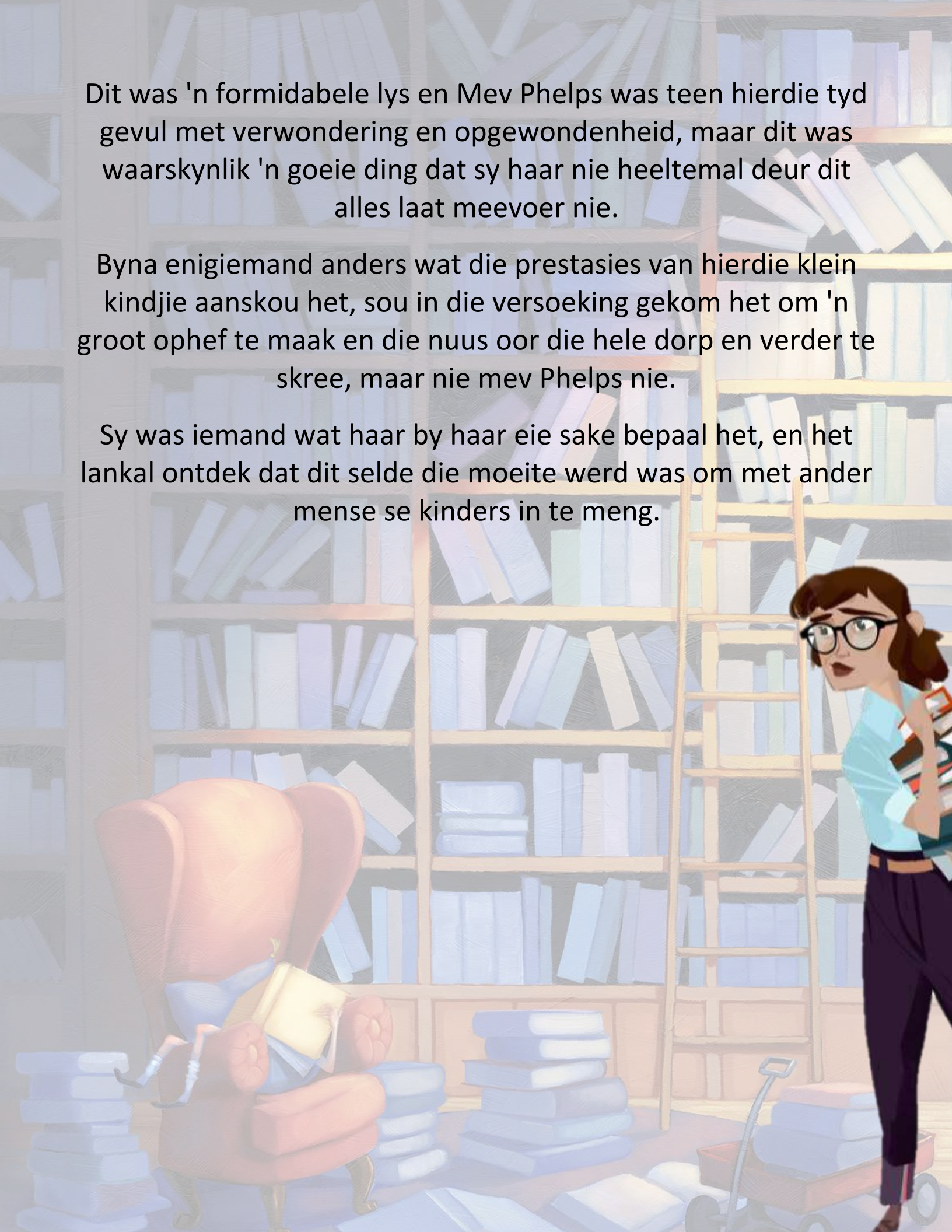
- Nicholas Nickleby deur Charles Dickens
- Oliver Twist deur Charles Dickens
- Jane Eyre deur Charlotte Brontë
- Pride and Prejudice deur Jane Austen
- Tess of the D'Urbervilles deur Thomas Hardy
- Gone to Earth deur Mary Webb
- Kim deur Rudyard Kipling
- The Invisible Man deur H. G. Wells
- The Old Man and the Sea deur Ernest Hemingway
- The Sound and the Fury deur William Faulkner
- The Grapes of Wrath deur John Steinbeck
- The Good Companions deur J. B. Priestley
- Brighton Rock deur Graham Greene
- Animal Farm deur George Orwell

Dit was 'n formidabele lys en Mev Phelps was teen hierdie tyd gevul met verwondering en opgewondenheid, maar dit was waarskynlik 'n goeie ding dat sy haar nie heeltemal deur dit alles laat meevoer nie.

Byna enigiemand anders wat die prestasies van hierdie klein kindjie aanskou het, sou in die versoeking gekom het om 'n groot ophef te maak en die nuus oor die hele dorp en verder te skree, maar nie mev Phelps nie.

Sy was iemand wat haar by haar eie sake bepaal het, en het lankal ontdek dat dit selde die moeite werd was om met ander mense se kinders in te meng.

‘Meneer Hemingway sê baie dinge wat ek nie verstaan nie,’
het Matilda vir haar gesê. ‘Veral oor mans en vroue. Maar ek
was mal daarvoor. Soos hy dit vertel voel ek, ek is net daar op
die plek en kyk hoe dit alles gebeur.’

“n Goeie skrywer sal jou altyd so laat voel,” het mev Phelps
gesê. ‘En moenie bekommerd wees oor die stukkies wat jy nie
kan verstaan nie. Sit terug en laat die woorde om jou spoel,
soos musiek.’

‘Ek sal, ek sal.’

'Het jy geweet,' het mev Phelps gesê, 'dat openbare biblioteke soos hierdie jou toelaat om boeke te leen en huis toe te neem?'

'Ek het dit nie geweet nie,' het Matilda gesê. 'Kan ek dit doen?'

'Natuurlik,' het mev Phelps gesê. 'Wanneer jy die boek gekies het wat jy wil hê, bring dit vir my sodat ek 'n aantekening daarvan kan maak en dit is joune vir twee weke. Jy kan meer as een neem as jy wil.'

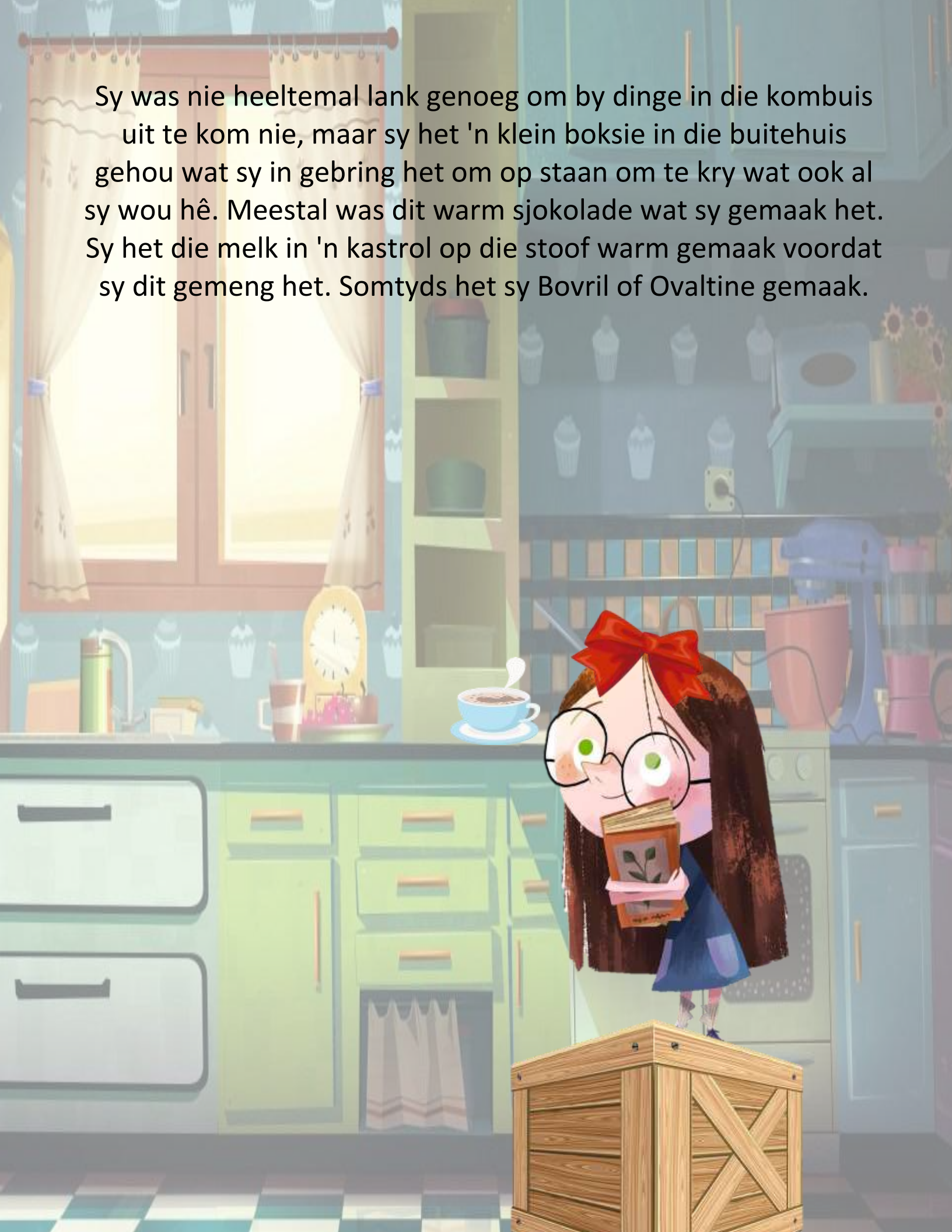
Van toe af sou Matilda die biblioteek net een keer per week besoek om nuwe boeke uit te haal en die ou boeke terug gee.

Haar eie klein slaapkamer het nou haar leeskamer geword en daar het sy meeste middae gesit en lees, dikwels met 'n beker warm sjokolade langs haar.

Sy was nie heeltemal lank genoeg om by dinge in die kombuis uit te kom nie, maar sy het 'n klein boksie in die buitehuis gehou wat sy in gebring het om op staan om te kry wat ook al sy wou hê. Meestal was dit warm sjokolade wat sy gemaak het. Sy het die melk in 'n kastrol op die stoof warm gemaak voordat sy dit gemeng het. Somtyds het sy Bovril of Ovaltine gemaak.

Dit was aangenaam om 'n warm drankie na haar kamer te neem en dit langs haar te hê terwyl sy smiddae in haar stil kamer gesit en geles het in die leë huis.

Die boeke het haar na nuwe wêrelde vervoer en haar voorgestel aan wonderlike mense wat opwindende lewens gelei het. Sy het saam met Joseph Conrad op outydse seilskepe gegaan. Sy is saam met Ernest Hemingway na Afrika en saam met Rudyard Kipling na Indië. Sy het oor die hele wêreld gereis terwyl sy in haar kamertjie in 'n Engelse dorpie gesit het.

Die Einde

Uittreksel geneem uit 'Penguin Books'

THINK

DIGITAL ACADEMY

